

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Щодня число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудни.

Редация, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперника. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Задачі обов'язкових стоваришень заводових
а свобідних стоваришень заробкових.

(Дальше).

(+) Нині знаходиться ся хліборобський стан у вельми сумнім положенні, позаяк земля страшного обдвожена. Робота хлібороба вже не оплачується; він мусить собі віднимати від рота, щоби оплатити публичні тягари і затирає довги на довги. Хлібороб плакає вправді худобу, але є околиці, де він навіть два рази до року не бачить кусника мяса; не споживає масла, ані навіть молока; він управляє пшеницю, але не споживає пшеничного печива. Борщ, капуста, бараболі — отсе звичайні артикули поживи нашого хлібороба, а ті що не спроможні так обмежувати ся, попадають в щораз нові довги і доводять свої господарства до примусової продажі. Положення нашого хлібороба справді застрашує. Можна докладно обчислити, коли різниця поміж нашим доходом а високими коштами продукційними доведе до повного упадку. Хлібороб поживає ся, бідуює і віднімає собі від рота, але все те на дармо. Ся економічна суперечність поміж великими тягарями а малими приходами, сей страшний визиск сучасний, мусить в недалекий будучині знищити хліборобів.

Управління обдвоження ґрунтового з підмогою заводових спілок стає неминучою konieczністю.

Хліборобство, основа всего народного господарства, може дійти знов до процвітання, селянство, сей головний пень людності, може дійти до добробуту, наколи на ґрунт прийдуть гроші, котрі передовсім будуть дешевою позичкою, по друге легко амортизованою, а по третє невиводливою позичкою. Сеї цілі годі досягнути дорогою спекуляції приватного капіталу і фінансових велитів змагаючих до монополії, і для того не остає нічого иншого, як

добивати ся сеї цілі з підмогою заводових стоваришень.

Заведене нової позичкової системи, відповідної хліборобам, є також постулатом історичного розвитку. В промисловій і рукодільничій продукції і в торгівлі відіграє кредит яко продукційний товчок найбільшу роль. Але просте перенесення сих кредитових форм на хліборобство прямо зруйнувало і забило хліборобів; вексель, се найбільше добродійство для торгівлі і промислу, став для хліборобства затроєною стрілою і убийчим нарядом. Для ґрунту треба винайти иншу, сущности хліборобства відповідаючу, кредитову систему, котра би мала конечно сї три згадані прикмети, низкого опроцентования, скорої амортизації і невиводливості — а се є заставні листи заводового стоваришення.

Тягар довгу не повинен бути великий, а амортизация, скільки можна скоро. Погляди і проекти економістів в тім напрямі є різноманітні. Йодльбавер бажав би довести до таких відносин, котрі дозволили би, щоби перша половина господарської доби була призначена на сплату довгів, а друга на ошаджене капіталу. Допустім, що хлібороб господарує пересічно 24 роки, то перших 12 мало би вистарчити на сплату довгів, а останні 12 на зложення вина для дітей. Також Рошер бажав «зблизити ся до ідеалу, від часу до часу і менше більше з кінцем людського віку повернути ґрунтові первістну свободу від довгів. Було би се осущенням того, що Ізраїльтяни мали на думці з своїм Мойсеевим ювілейним роком».

В найновіших часах є змагання, щоби сплату ґрунтових довгів сполучити з убезпеченням на жите. Однак сї змагання щодо практичних проектів не дійшли до повної ясности і цифрової певности. На основі теперішньої системи процентової є проекти убезпечень на жите для 99% хліборобів неможливі. Ті хлібороби, котрі

були би спроможні щорічно платити потрібні премії, можуть і иншим способом сплачувати свої довги і не потребують до того такого уладження.

Дотеперішніми виводами против рентових тягарів висказаний також суд про грошову ренту (земельні проценти). Заведення ренти на ґрунт і землю викликало великий опір при кінці середніх віків. Погляди моралістів були переважно против управління рентової системи. Ще важливіші причини промавляють против переміни природних тягарів на грошову ренту без речинця. Сплату всяких грошових рент (процентів від землі) можна би перевести з надвишок особистого податку доходного. Однак можна обавляти ся, що сей податок трафить як раз тих, котрих доходи явно знані: властителей ґрунтів, урядників з певними платами, робітників з відомими зарібками. А тимчасом движимий капітал усуне ся з під оподатковання. Движимий капітал можна би лише заведенням купонного податку, а в заграничних паперах краєвими капіталістами зложений капітал заведенням штемпля, висшого від купонного податку, потягнути до оподатковання. Без такого оподатковання движимого капіталу особистий податок не дасть сподіваних доходів.

Далі буде.

Престольна бесіда.

На промову президентів обох делегацій, гр. Шапарого і гр. Туна, відповів цісар:

Приймаю з щирою подякою завірення преданности, які Ви перед хвилею Мені зложили.

В останнім році положення на Вєході дало причину до многих обав, котрі однак нині завдяки одностайному поступованню великих держав, щасливо усунено. Концерт європейський показав ся в тім часі могутим чинником в залагодженню заколотів на Вєході, а хоч не удало ся єму недопустити вибуху пожалования гідного

6

Соціалісти на питомім господарстві.

О. К. Чайковського (з Przeglądu Powszechnego).

(Дальше).

Давнійше держава продавала рілю купцєви, котрий найбільше платив і кождому позволяла купити стільки простору, скільки хто забажав. Соціалістичні змагання постановили заборони нерівному поділові землі поміж посідаєтєлів. Змінено отже закон в тім напрямі, що ограничено личну свободу купцєв землі при договорі з правительством і позволено державі відступити всякому купцєви лиш ограничену кількість моргів, найвище кількост. На просторах Австралії кількост наших моргів землі не є великою посіlostістю.

Тоті розпорядження ухвалені новим законом прийнято у всіх колоніях в р. 1890. під напором робітничої партії. Характеристичні є закони Нової Зеландії з р. 1892.

Головні черти характеризуючі теперішній заряд землі, як виражає ся урядове оповіщення: The official year book of New Zealand є впливом ідеї, поступенно дозріваючої в тій колонії від кількох літ. Основою там є, що властителем землі є держава, а хлібороб лиш досмерт-

ним властителем. Більша часть землі не продає ся, лиш віддана в аренду на 99 літ, або остаточно на вічні часи. Два другі способи відступлення прецінь ще удержали ся, но не мають они примінити ся на більше як 200.000 моргів що року, т. є. продаж за готовий гріш по сталій ціні, або винаєм на 25 літ; в сїм случаю виарендовуючий може купити ґрунт по 10 літах. Рату винайму означає закон на 5% від ціни продажі за готівку в случаю винайму на 25 літ; а на 4% лиш в случаю вічного займу. Правительственні добра ділять ся на два роди, в першій найвища ціна 1 фунт штерл. за акр, (около 15 зр. за наш морг), а ніхто не має права зайняти більше понад стоکیلканайцять моргів. Найвища ціна другого рода є несповна 10 наших зр. за морг, а не вільно зайняти більше над 400 моргів. Сли осадник має в посіданню вже землю в Новій Зеландії, треба відшибнути єї величину від стоکیلканайцять зглядно від 400 моргів, щоби одержав простір, який міг би купити або винаймати від держави. Для запевнення управи кождої части через займаючих є означені дрібні застереження. Навіть в случаю продажі за готівку, держава видає купцєви сьвідоство, що посів ґрунт і прийняв зобов'язання поправити стан землі в протязі 7 літ, так що би випало около 30 зр. за морг землі І. класи,

або о половину менше за морг землі II. класи, тоді доперва одержує остаточно урядове сьвідоство закупна.

Що до двох инших способів набутия, з котрих послідному винаймови вічного займу найбільше приклонна адміністрація, приписи є ще острійші: обов'язковий побут на місци через 7 або 10 літ безпереривно, обов'язок поправи землі в пропорції десяти на сто від ціни продажі через перший рік, ще о десять від ста через два роки, опять еще 10 від ста більше в шести літах, і так дальше щораз більше, аж дійде до половини, відповідно до категорії, до котрої ґрунт належить. Таких обов'язків мусить довершити осадник.

Ціле се законодавство становить — після наших розумін — значний вилом в праві власности і надає державі злишний нагляд над личними справами властителя. Се всеильне становиско найвисшого властителя землі, приділене державі, є поворотом до вєхідного деспотизму, де пануючий посідає абсолютне право.

Виглядало би, що ті приписи мають випасти в хосен рілі і господарства. Тимчасом найліпший доказ, що так не є, є се, що властители випродують ся і втікають, а другі грозять, що перенесуть капітали куди-інде.

Далі буде.

воєнного конфлікту межі Туреччиною а Грецією, то однак его неумомимий а сьвідомий цілї діяльності треба приписати, що той конфлікт зьлокалізовано а наконєць наслідком інтервенції держав також і закінчено.

Тепер задачею концерту європейского буде приступити до управильнення відносин на Креті, котрий то остров з задержанєм верховної власти Є. Вел. султана має одержати далеко сягаючу автономію, а враз з нею також запоруку ліпшої будучности.

З вдоволенєм можу піднести, що відносини наші до всіх держав суть як найліпші. Подібно як доси, так і на дальше наші відносини союзу з Німеччиною і Італією творять непохитну основу нашої політики. Скріпити ту основу і удержати є безупинним старанєм Мого правительства.

До існуючих вже доси запорок мира прибули дружні відносини наші до російської держави. Кількократні стрічі, які Я мав з Є. Величєством цїсарем Росії, переконали мене о згідности наших поглядів і укріпили відносини взаїмного довіря межі Нашими державами, а сконсолідованє тих відносин може на будучє заповідати хосенні плоди.

З чувством горячого вдоволення згадуємо гостини, якими урадував нас Є. Вел. цїсар Німеччини, мій вірний Приятель і Союзник, тут у Відні і недавно тому в Будапешті. Неменьше у вдячній памяті зберігаю Мою торічну гостину в Румунії, як також ревізити Іх Вел. Короля і Королевої Румунії.

Забезпеченє інтересів європейского мира буде також і не будучє творити головну задачу Мого правительства і сподіваю ся, що під тим взглядом можемо зі спокоєм споглядати в будучність.

Мій заряд військовий також і в сім році числив ся у високій мірі з економічним і фінансовим положенєм Монархії, хоч події, які настали були з початком сего року, зробили необхідним скорше доповненє воєнного матеріялу, що треба було почасті довершити, почасті розпочати. Зарядженя ті порушали ся однакж в крузі границь установлєних для розвою Мого войска, чому в прочім відповідає також і цілий бюджет Моєї Адміністрації войскової уложений на 1898 р.

В виду нормально поступаючого наперед економічного розвою Босни і Герцєговини, краї ті також і в сім році подібно як доси, будуть могли покрити всі потреби своєї адміністрації з власних доходів.

Поручаючи Вашій випробованій розвазі і патріотичній жертволюбивості предложєня Мого правительства, котрі Панове одержите, желаю найліпшого успіху Вашим трудам і вітаю Вас найсердечнїйше.

Д о п и с ь.

Відень, 16. падолиста.

Як звїсно вам, то два польські людовці і Стояловцани зірвали на послїднім засїданю давню свою солідарність з антисемітами, голосуючи за переходом до порядку дневного над обжалованєм кабінету за розпорядженя язикові. Факт сей зробив своє вражєнє в кругах німєцких взагалі. Щоби зрозуміти поведєнє людовців і Стояловцан, треба пригадати обставини, які довершили ся в марти, сейчас по скликаню ради державної. Тоді визначила канцелярія парламенту згаданим послам місце на правици, де засїдають всі славянські послы. Тут мали сидіти також і три «независимі» послы рускі. Сталось однакж, що мабуть зараз на другім засїданю Стояловцани, людовці польські і «независимі» наші запротестували проти такого розміщеня і починили кроки, щоби перенести ся на крайню лївицю і тим зазначити своє опозиційне становиско в парламенті і до правительства. Проти того переселєня славянських послів не протестував виправді ніхто, але мимо того прикро було дивити ся, що послы славянські лучать ся з Німцями в борбі тихже проти Славян. Антисеміти і взагалі Німці прийняли нових союзників з великою радістю і приглубили їх до себе. Антисеміти, а на переміну націонали німєцкі то знов інтернаціональні соціял-демократи підписували від сего часу всякі

внесеня і інтерпєляції згаданим союзникам з великою ввічливостію, в надії, що се буде добрий помічний матеріял в їх борбі з Славянами і «польским» правительством. Дїло ішло складно. Людовці польські, Стояловцани і «независимі» голосували майже правильно в дусі опозиції німєцкої і піддержували обструкцію. Послы Данєляк, Вінковский і Окуневский яко вожди своїх груп з видимою радістю на лицах помагали Німцям на кождім кроці, мов би величали ся сею зрадою на славянській справі. Они і з великою енергією били оплески всяким Пергєльтам, Гросам, Функам, Велєнгофам і др., а на Люєгєра споглядали з довірем Ізраїля до Мойсея. В заплату за се Люєгєр вставляв ся в своїм часі за увязненєм Шасром, а партизанти его писали статі в обороні Стояловского. Мимо того не чули ся послы-сєляни дома посеред Німців. Їх хлопський розум велів їм скоро зміркувати, що провідники їх, інтелїгенти, завели їх в болото. Мабуть і совість обізвалась в сих людях і мабуть пос. Бойко був перший, що не хотів у всякій справі підчиняти ся розказам свого проводиря, Вінковского. В послїдних часах послы-сєляни абсентували ся вже при іменних голосованях дуже часто, а криза наступила на засїданю послїднім, де розходило ся о розпорядженє, виданє в користь Чєхів.

Як дивлять ся дєвники німєцкі в сїй хвили на своїх давних союзників, виходить найлучше на яв в Шенерерівській «Ostdeutsche Rundschau», котра в виданю з 14. падолиста пише таке: «Поведєнє польских людовців в справі обжалованя міністрів за розпорядженя язикові є замїтне. Вступивши до парламенту, они зазначили своє опозиційне становиско до других Поляків тим, що засїли на крайній лївици. Антисеміти зробили їм місце, а др. Люєгєр радував ся не мало, що при его боці засїли Поляки. Межі одними а другими вивязали ся навіть дуже приязні відносини. Але при послїднім голосованю над обжалованєм міністрів наступило розчарованє тим більше, що дєнь перед тим польські послы збирали ще у антисемітів підписи для обжалованя правительства за послїдні вибори галицькі. Факту сего не можна иначе витолкувати, лише тим, що оба польські стороництва дали ся перекупити. Як се правда, то се простє ошуство (Schufferei). А для Німців виходить з того наука, що они повинні числити лише на свої власні сили».

Чи справді купив хто Стояловцан та людовців польских? — питання сего не будемо рішати, не вислухавши посуджєних. Чейже они найдуть спосіб, щоби виправдати себе. (Гляди днесь рада державна. — Редакция). Надїємось також, що послы Окуневский і Танякевич, замотані в сю аферу, також пояснять сущїльности рускій, длячого они не голосували враз з Німцями, котрим доси вірно служили? Чи в сей спосіб думають скорше повалити правительство, на що нетерпєливо жде вся сконсолідована опозиция руска в краю? А може і у них наступило яке-небудь отямленє? Може і они враз з Бойком почувли ся Славянами? Ми цікаві дійсно на офіційальний комунікат дра Окуневского яко вождя обструкції рускої...

На порядку дневнім слїдуєчого засїданя (17. падолиста) стоїть вибір першого віцепрезидента. Вибір упаде на дра Крамаржа. Місце другого віцепрезидента ще в завішеню. Більшість не рішилась ще, хоч говорять голосно про кандидатуру опата Траїнфельса або Бавмгартена. Дехто рад би на сїм становищі бачити навіть якогось антисеміта, прим. дра Патая.

Плян акції парламенту на слїдуючі два тиждні такий, що тепер приїде на порядок дневний розправ палати посольської справа запомог для елєментарно пошкодованих, а побіч того обжалованє міністрів за продовженє премій експортових для цукру і обжалованя гр. Бадєнього за вибори галицькі, наколи антисеміти не цофнуть своїх підписів на внесеню «независимих». Відтак мала би палата приступити до розправ над провізорією угодовою, над котрою тепер нараджує ся бюджетова комісія, а вкінци увійшло би на порядок дневний внесенє язикове бар. Діпавлього, з котрим, як звїсно, солідариує ся вже і правительство.

Рада державна.

Дня 17. с. м. о 3. год. по полудни розпочала Рада державна засїданє від деклярації, зложеної презєсом клубу Стояловчиків дром Данєляком:

Навязаючи іменню до подій, які зайшли по голосованю над внесенєм Падака, заявляє посол Данєляк, що займаючи місце на лївїм боці палати, стороництво его ніколи не зобов'язало ся не йти разом з иншими Славянами. Протино, одною з головних точок їх прогами є солідарна співдіяльність зі Славянами (голоси Німців: з Бадєнім!).

Хоч проте супротив правительства займаємо, говорить бесїдник, рішучо опозиційне становище, все таки не вільно нам забувати о тім, що ми є Поляками, що єсьмо членами великої славянської родини (гучні оплески на правици). Вже на весну зазначилисьмо виразно те наше становище, голосуючи солідарно з иншими репрезєнтантами Славян против поставленя міністрів в стан обжалованя по причині виданя розпоряджень язикових. Тоді і п. Дашинський, котрий в п'ятницю обсилав нас цілим градом зневаг і призвищ, не голосував за обжалованєм, хоч знаходив ся в палаті. В п'ятницю проте занялисьмо те саме становище, яке занималисьмо вже 18. мая с. р. Голосовалисьмо в мисль, нашої програми, після нашої совісти і пересвїдченя (сєміхи на лївици, оплески на правици), а коли на нас за те падуть негідні закиди і брутально кидані підозріня, то ми їх відпираємо з найбільшим обурєнєм, бо они не нас обиджають лиш їх авторів. Сли ми солідарність німєцку під яким зглядом понимаємо і високо цїнимо, то маємо також право жадати від панів, щоби сьте панове далі узнавали принайменьше єдність славянську, котра впливає з уст народних, а опєрта є на основах розумних. З певністю панове не бажаєте собі сего, щоби сьмо були зрадниками Славянщини, зрадниками близьких нам по крові Славян, бо тоді моглибсьте нами погорджувати (гучні оплески з правици).

Відтак переходить палата до порядку дневного, іменню до першої точки, с. є. до вибору першого віцепрезидента. Вибраний 136 на 203 голосуючих другий віцепрезидент др. Крамарж, котрий кількома словами дякує за вибір.

По черзі згідно з внесенєм комісії для ненарушимости посольської, ухвалєно видати судови соціяліста Цїнгєра (зі Шлєска) обжалованого о спроневірєнє.

Опісля наступило другє читанє предложєня правительственного і самостійних внесень посольских в справі пільги в нужді людноєсти викликаної сєгорічними нещастями елєментарними. Справоздавцем комісії бюджетової в сїй матерії є молодочєх Лянґ.

П. Дашинський нападає пристрасно на галицького намістника, обговорює широко нужду людноєсти, котру недостача занятя і роботи також і занятє жєнщин і дїтей ще побільшають. Подрібно представляє сєгорічні нещастя і шкоди в Галичині і уважає предложєні средства за недостаточні.

Промавляв відтак Борчіч (Кроат) і Кізєветєр (соціяліст) і др. Розєр (німєцкий поступовець), почім наслідком браку комплекту перервано наради і засїданє о годині 8. вечєром закрито.

Слїдуючє засїданє відбудє ся 19. т. м. в п'ятницю.

Вісти політичні.

Дня 15. с. м. відбулись в комісії бюджетовій дальші наради над угодовою провізорією. Промавляли: Барвіньский, Рїглер, Менгєр, Шлєзінгєр, Кайзєр, Вайскірхнер і Мавтнер. По промовах сїх послів замкнено засїданє а слїдуючє визначєно на чєтвєр.

В чєтвєр дня 18. с. м. відбула бюджетова комісія свої дальші наради над провізорією угодовою. Штайнвєндєр мотивував своє внесенє щоби постанови дєфінітивної угоди так що до квоти як і відносин аустро-угорєского Банку мали силу обов'язуючу взад. Відтак обговорював Штайнвєндєр подрібно відносини зєлїзницї люднєвої.

В клубі католицьких Німців не може прийти до згоди. Цалінгера орган *Tiroler Volksblatt* промовляє пристрасно против зв'язи клубу Діпавлього з правцею а передовсім з Чехами, а др. Ебенгох знову вивів вчора на зборах виборців в Швененштад мову, в котрій підніс, що обструкція сповнила злочин на Німцях. Німці католики повинні з Поляками і Чехами разом належати до більшості, позаяк так Німці ліберальні як і вірноконституційна більша посілість не хотіли з ними разом іти. Основою більшості засади виражені в адресі.

По виголошенню Престольної бесіди розмавляв Є. Вел. Цісар, як звичайно з поодинокими послами. Послів Шайхера, Аксманна, Гофмана-Велленгофа і Доббернігта запитував монарх, чи вже засідали в делегаціях і звідки вибрані послами. — Пос. Енгля (Молодочеха питав цісар, чи є багато до роботи і запримітив, що по радді державній прийдуть сойми. На то сказав Енгель, що є надія, що угода з Угорщиною буде переведена. — З пос. Барвінським розмавляв цісар о его занятях і висказався, що він вельми пильний і зайнятий. На се відповів п. Барвінський, що є членом бюджетової комісії в радді державній і делегації, і що в сій останній одержав реферати про окупаційний кредит і бюджет Босни і Герцоговини. Відтак дуже докладно розпитував ся про стан здоров'я і від недухи Є. М. Кардинала Сембратовича, на що п. Барвінський дав всесторонню відповідь. Коли цісар спитав п. Герольда, чи має багато до роботи, сказав той, що поіменні голосовання в палаті дуже томлять.

Новинки.

— Черновецка „Буковина“ утратить з днем 1. грудня дотеперішнього редактора, п. Осипа Маковей, котрий вертає до Львова, щоби в спілці з пп. Грушевським, Франком і Борковським видавати „Літ.-науковий Вістник“. Не схильючи нікому, мусимо сказати, що буковинські Русини втратять знамениту силу. А коли-б на се ще було потрібно доказу, то его подають наші вороги, котрі у своїх газетах не можуть затаїти радості, що ось то на Буковині утратять народовці знамениту силу. Причём плетуть „Галичанинь“ і „Бук. Відомості“ своїм читателям смалені дуби, не мов то п. Маковей тому покидає „Буковину“, бо „правительство відняло субвенцію“ і тому, що „Буковина не має жадних предплатників“. Мабуть не потребуємо додавати, що все се істнує лише в кацапській фантазії. Нашим сердешним москвофілам здає ся, що без посторонньої помочи не можна істнувати. Таке то вже, до чого бик привик. Аби буковинські Русини не відчували втрати по п. Маковейові занадто, старають ся черновецькі Русини приєднати на редактора п. дра Василя Щурата, котрий ширший публіци знаний із своїх літературних праць. Як довідуємо ся, мав п. Щурат вже згодити ся на пропозицію черновецьких Русинів.

— Презенту на опорожнену парохію Стопчатів деканата пістиньського, цісарського надання, надало ц. к. намісництво о. Теодорови Трачеви, дотеперішньому пароху при домі карнім в Станиславові.

— Канонізація трійки „независимих послів“ на одиноких заступників руского народу із сторони „сконсолідованих“ має бути повздержаною на неограничений час, а деякі песимісти говорять, що зовсім не відбуде ся. Із головного штабу сконсолідованих мав пійти поклик на провінцію, щоби віча нею уряджувані полишили канонізаційні резолюції „независимої“ трійки послів і звернули ся в сторону економічних потреб. На ту пропозицію мали вже згодити ся аранжери віча в Жовкві. Поклик сей вийшов з обави, що на вічах місто канонізації може вийти анатема на „трійку послів независимих“ і зворот в сторону послів руского клубу, а то тим більше, що при виборах до повітових рад мало показати ся, що штаб сконсолідованих не дбає про ніякі рускі справи, крім виборів до сойму і парламенту, з чого сподіває ся витягнути личні користи матеріальні для своїх генералів. А де того нема, там нема ніякої рускої якції.

Мала би справді приходити Русь до отямлення? Мабуть було би се як на Русь за скоро.

— Виділ філії товариства „Просьвіта“ в Стрию устроює сеї зими кожної неділі сходи товариства сполучені з викладами, декламаціями і співками. Перші сего рода вечірні відбудуть ся

сеї неділі 21-ого падолиста в льокалі Руского Касина о годині 5-ій з полудня. Подаючи се до відомости Вп. членів товариства, просимо їх у власнім їх інтересі, щоби зволили і самі взяти в них участь і привести з собою знайомих. — В імени виділу Ів. Вахнянин секретар.

— Конкурс розписує головний Виділ Товариства „Просьвіта“ у Львові на книжочку „про знесенє панщини 1848 року. Розвідка має бути написана популярно і обнимати: вступ історичний про положенє руского народу в Галичині перед 1848 роком, представленє 1848 року з огляду суспільного, економічного і правно-політичного, як також конець про вихинованє наданих свобод до остатних часів. Обєм розвідки означує ся на три до п'яти аркушів друку. Рукописи належить надіслати до товариства „Просьвіта“ у Львові (Ринок ч. 10) найпізнійше до кінця місяця січня 1898 р. — Принята розвідка переходить на власність товариства „Просьвіта“ за заплатою гонорара авторського по 15 зр. до 25 зр. (!) від аркуша друку. Неприйняті рукописи будуть звернені авторам.

— Руска преса а независимі послі. О становищі рускої преси зглядом трійки независимих послів можна сказати: *Da stehen die Ochsen am Berge!* Не хвалить, що правда, але й не може поганьбити. Прецінь недавно іменувала їх своїми заступниками.

Сказали би сконсолідовані зложити своїй „трійці“ мандати, але-ж де факто то нема на се виглядів. О. Танякевич не може такому домаганю вдоволити з чисто фізичних причин, хоч би мала на тім потерпіти его консолідація, а прочі два місця не належать навіть позирно до консолідації. За те радикальна преса почувши про намір зложення мандату п. Окуневським, виключила его з своєї партії в надії, що тим скріпить его намір, а дру Яросевичеві післала таке ультиматум, котрого він ніяк не може виповнити, хіба що зложити мандат. В такім рішучім поступованю радикалів нема нічого дивного, бо межі ними є прецінь недобитки з послідних виборів, що чекають на мандати, як каня на дощ. Ніхто не заперечить, що радикальні проводирі лиш нужди ради, — як се признали самі в *Monitor*-і — годять ся на мінімальну програму п'яток. Чому-ж не мали би розвинути тепер максимальної програми бодай в напрямі щоденного побирання десятків, коли лучає ся до того така добра нагода. Та мабуть теперішні їх послі також не в тім биті, щоби вертали від максимальної до мінімальної програми.

— Бойчев, болгарський ротмістр, засуджений на в'язницю за замордованє сьївачки Сімонівни, пробував утечи. Приловлено его однак і відведено назад до в'язниці.

— Дуже веселе *intermezzo* зайшло сими днями в угорськй театрі в Будапешті, так веселе, що насидком него розвіяло ся цілковито вражінє представленої власне штуки „Ганусі“ Гавтмана. Підчас глибоко взрушаючої сцени, коли Гануся спочиваючи в скляній домовині має чудом вернути до життя, одна дитина на сцені в ролі ангеліків, трилітня дівчинка, виразила бажанє „натуральної потреби“ так голосно, що цілий театр вибухнув сьміхом, що тривав кілька минут. Ціле вражінє штуки пропало на той вечер.

— Аматорське театральне представленє відбуде ся в неділю 21. с. м. в салі Товариства задаткового в Радехові заходом виділу радехівської читальні „Просьвіти“. Представлений буде образ із життя народу „Правда все горює“ Романа Сурмача в 3 актах зі сьївами. Підчас представлення відсьпіває читальняний хор мужескій квартети: 1) Там де Татран Воробкевича, 2) Як би-м брля я зазуля Воробкевича і 3) „Реве та стогне“ Концевича, а мішаний хор на закінченє „Мир вам братя“. — Ціни місць: крісло 50 кр., лавка 30 кр., вступ 14 кр. Початок точно о 8-ій годині вечером.

— Самоубийства, страшні обяви упадку віри, слабоді волі і взагалі морального нездоров'я лускають ся аж надто часто, щоби їх мовчки поминати. Але найсумнішою признакою є се, що кидають ся на власне житє переважно люди молоді, котрі навпаки повинні-б рвати ся до сего житя, пізнати его добрі сторони, зглубити его християнські задачі і сповняти їх для слави Божої і добра людкості. Молодий хлопчина, ученик VII. класу гімназійної, Едвард Вітвіцький, син властителя дібр з Мушкालівки під Борщевом, сів оводі у Львові до повозки і заплативши наперед 1 зр. велів їхати на головний дворець. Дорожкар станув небагом на означенім місці, але що его гість не висідав, отворив дверці від дорожки і побачив з переражєнем кровю облате тіло а біля него револьвер. О ратунку не було бесіди. Труп відвезено до

кістниці в шпиталі. Причиною самоубийства мало бути полученє злої ноти в школі і докір, учений катихитом словами: „Виджу, що від якогось часу тобі що иньшого в голові“. Сі дві обставини так поділяли на амбітного хлопця, котрий належав до найліпших учеників в класі, що він написав лист до своєї господині, що є дуже зденерований і рішив ся в повисший спосіб позбавити себе житя. — В Перемишлі дня 14. с. м. бувший ученик VI. кл. гімн. С. стрілив до себе в самоубийчій намірі і ранив себе смертельно. Куля перейшла через легкі, так що нема надії на житє. — У Львові в огороді при улиці Театинській повисив ся недавно 15-літній хлопець Антін Лучайко, а наложив на себе руки з обави перед карою матери за те, що курив папіроси. Вирочім був він трохи придурковатий. — В Тернополі утопила ся в ставі з незвісної причини 17-літня жидівочка Найшнелер. — З нужди хотіла отруїти ся у Львові 30-літня вдовиця по реставраторі, Антоніна Кудевич, мати кількоро дрібних діттей, однак скоро лікарська поміч привернула їй житє. — Вісім-найцятлітня служниця Іоанна Томашевська у Львові при ул. Кривій випила в намірі самоубийчій спору скількість теци з розпущених сїрників. Мимо скорої помочи, уділеної через ратункове поготовлє, самоубийниця попрачала ся невдовзі з сьвітлом.

— Смерть в полуміні. Анна Залевська, 86-літня старушка, що жила з милостині в Калуші, хотіла оводі запалити у себе дома в печі і полила поліно нафтою. Трохи нафти мусіло розлитися ся також на одіж, бо в одній хвили полумінє обхопила нещастну жєнщину. На крик жертви власної неосторожності збігли ся домівники і хоч в скорі угасили огонь, що вже був обняв постіль і хатну обставу, то однак старушка померла від попарєня по 2 годинах.

— Зажерли би християнина жиди, де лише він стає на перешкодї їх інтересам. Станиславська газета „Християнський Союз“ описує один такий примір. В Болшівцях заложила одна християнка склеп мішаних товарів з комнатою до снідань. Був се отже одинокий християнський склеп в тім містечку. Але жиди побачивши, що християни горнуть ся до свого, почали уживати всіх способів, щоби зневолити властительку до полишеня початого діла, а коли все те не повело ся їм, кинулись поцю на склеп, виломали віконниці, повибивали вікна, ввалили до середини і знищили обставу, потовкли веяке скло, підлогу і стіни облили нафтою та терпентиною, так що гості не могли чєсєз кілька днів увійти до склену, баньки, фляшки, сїрники і иньший товар повиносили, порозкидали по містї, а частє кинули до криниці. Шкода виносить 700 зр., а жиди тримають ся так солідарно, що годї викрити злочинців.

Телеграми.

Відень 19. падолиста. На вчєрашнім засіданю бюджетової комісії прийнято по відкиненю всіх поправок угоду провізорію після проєкту правительства. Референтом вибрано п. Пентака. Наряди над угодою провізорією в повній палаті відбудуть ся в середу.

Прага 19. падолиста. *Hlas Naroda* доносить о нових переговорах правительства з лівницею. Угодова провізорія має запевнену більшість в парламенті. По ухваленю провізорії прийде під наряди язиковє внесенє бр. Діпавлього. А сли би те внесенє не мало виглядів, то правительство само внесе проєкт язикового закона, котрий буде містити частину теперішних язикових розпоряджень, однак за порозумінєм Чехів в трохи лагіднійшій формі. Для того парламент має радити по конець грудня.

Цароград 18. падолиста. Днесь по півночі одержав австрійський гр. Каліце ноту Порті, повідомляючу его, що всі его бажання будуть сповнені.

Париж 19. падолиста. В справі капітана Драйфуса відбуло ся вчєра переслуханє майора Естергазого, котрий сам зажадав сьвідства. Сенатор Шайрер-Кестнер, котрий уймає ся за Драйфусом, має мати якийсь акт дипломатичний, котрий має бути незаперечимим доводом вини Естергазого. Сенатор Шайрер-Кестнер діє листи з погрозою від антисемітів.

Ментина,

єдине раціональне средство до покращання уст, знаменитий і оживляючий

ділаючий препарат, до тепер нічим не перевищений. Мала скількість, придана до сьвіжої води, вистанє, аби осягнути пожадані наслідки.

Ціна флакона 50 кр.

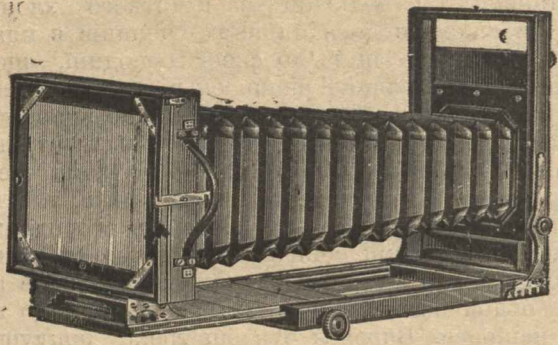
Головний склад в аптіці

Жигм. Рукера

під „Срібним орлом“ у Львові.

Перший християнський

ново отворений склад апаратів і всіляких приборів

до заводової фотографії і для П. аматорів поручає низше цін у всіх фірмах краєвих і заграничних. Апарати від 6—250 зр. на складі. — Висилка на провінцію відвратною поштою виконує ся. — Найбільший і найдешевший склад всіляких приборів до фотографії. На жадане ви позичає ся апарати до величності 24:30 (за винагородою 2% вартості апарату) з об'єктивами Voigtländer'a, Steinheil'a, Göerz'a і т. д.

Едмунд Бродковский

Львів, ул. Баторого 22.

131 29—140

Рудольф Ачкевич

швець,

у Львові, улица Сикстуска ч. 23. (стара пошта)

поручає готову обув свого виробу, переважно для духовенства і ПП. військових — приймає також замовлення всілякого рода так місцеві як і з провінції.

На міру вистане старий оказ.

201 1—52

Кожда християнська родина

повинна замовити собі і купити як найскорше постронний нами величавий домовий вівтар.

св. капличку з механічною музикою,

котру лиш задля великого складу відступаємо за ціну до половини знижену, лише за 10 зр. Ті св. каплички з музикою є чаруючо хорошою окрасою для кожного мешканця, кожної школи і т. д. і надають ся також знаменито на величаві подарунки. Ми виробляємо ось такі 3 пієси: 1) Христос на хресті, 2) Марія з Люрд і 3) Пресв. Родина. Фігури представлені плястично на порцеляні і глині і укрешені величаво; опшклені з задивляючо хорошим

малюнком представляє в готичнім або маврийським стилі вівтар і зображає різних святих; обрамоване брунатне або золоте в стилі бароко а середина виложена прехорошою тапетною або шовком. Величина є 50/60 см. глибокість скринки 8 см. Музика грає по кождім накрученю 2 дуже гарні церковні пісні і повтаряє їх 7 разів. Каплички або домові вівтарі є прехороші і ніхто не повинен жалувати малого видатку, щоб справити собі і своїм потомкам на вічну пам'ятку сей сензаційно-величавий предмет, бо так дешево не прийде ся до такої гарної річи.

Висилає ся лише залізницею за надіслану наперед готівку або за післяплатою прямо через фабрику 136 13—20

Gebrüder Apfel, Wien I. Fleischmarkt 62.

Галицький КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

4 1/2% на рік.

Де Ви купили сей годинник?

У ІВАНА СЕЛЬТЕНРАЙХА

годинникара ц. к. залізниць державних,

на площі Маріячкій, ч. 8.

з порукою дворічною, за 3 зр. 75 кр. Се

Найбільший склад годинників у Львові.

Так при продажі як і при направі руть ся він ретельно на два роки.

Цінники на желанє даром.

137 9—10

ЦЕРАТИ

в великім виборі дивани, хідники, капи, портіери, матерії на меблі, всілякі обитя повозові і сукна поручає найдешевше

Стефанія Вишиньска

Львів, Коперника 16.

ФАБРИКА

Л. І Малевский

у Львові

улиця Вірменська ч. 12.

Поручає вироблювані в своїй фабриці корки до бочок і бутельок в найлучший якості і дешевші від заграничних, також дерева коркові і кола до меленя шпона, підшви і дамські корочки.

138

6—10

основана в р. 1877.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всілякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізії.

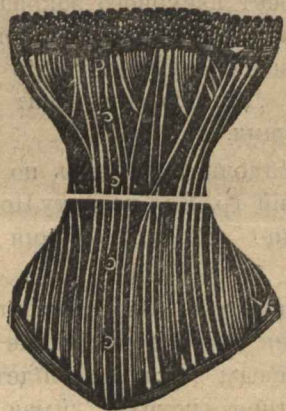
Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерового в будинку банків.

1000 туток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

Львів, улица Галицька число 12.

Замавляючим 5.000 туток разом опакowane і відсилка franco.

Ново отворена робітня

Горсетів, Рукавичок і Бандажів

Г. Гальянговского

у Львові, площа Бергардинська, ч. 3.

141 13—40

виконує на замовлення:

Руптурові бандажи, паси на живіт, ортопедичні горсети і звичайні, кулі, шудла, машини на ноги, суспензорія, рукавички «гласе», дунські і козлові. Оправляє: подушки, шапки, шельки, екрани, дивани, тасьми до дзвінків і т. д. в як найкоротшім часі по найнижших цінах.

АГЕНЦИЯ ЧАСОПИСИЙ

А. ЛЯНДОВСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель)

приймає передплату на всі часописи у всяких язиках і доставлює їх до дому без всякої доплати.

Цінники gratis і franco.

О 20% ДЕШЕВШЕ ЯК У ВІДНИ! ДОСТАРЧАЄ ВСІЛЯКІ КАВЧУКОВІ ДРУКАРНІ ЧЕРЕНКОВІ ПЕРШЕ ГАЛ. ЗАВЕДЕННЯ РИТОВНИЧЕ, ВАРСТАТ ДІЯ ВИРОБІВ З МЕТАЛЮ, ЛИТИХ НАПИСИЙ, МАЛЯРСТВА ШИЛЬДІВ І ФАБР. СТАМПИЛІЙ КАВЧУКОВИХ І ПРОЧ.

!!! ДРУКАРНІ ТАКОЖ З ЧЕРЕНКАМИ РУСКИМИ!!!

ГЕНРИК ШАПІРА

Львів, ул. Коперника ч. 3.

(ПОВІЧ АПТИКИ ПЕТРА МІКОЛЯША). 146 5—24